

Krzysztof Woźniak
Pełnomocnik Polskiego Klubu Ekologicznego
wobec władz Tarnowa i Regionu Tarnowskiego
członek Rady Naukowej PKE Małopolska
info@pke-tarnow.pl

Pan
Prezydent Miasta Tarnowa
Roman Ciepiela

Eko-list otwarty nr 2

Szanowny Panie Prezydencie,

Powołując się na pełnomocnictwo dotyczące mojej osoby dołączone do Eko-listu otwartego nr 1, przedstawiam opinię ekologiczną dotyczącą miasta Tarnowa.

List nr 2 dotyczy akcji „Miasto Platanów”, która przedstawiana jest jako obywatelskie nasadzenie drzew w mieście Tarnowie.

Według doniesień medialnych, w pierwszej turze ma być posadzonych 200 drzew m.in. tego gatunku. Zapowiadane są też tury następne oraz zaangażowanie służb miejskich w ten projekt. Należy zauważyć, że sadzenie prawdziwych, dużych drzew w gorących centrach miast jest inicjatywą chwalebną, ekologicznie pozytywną. Mocno do tego namawiam. Polski Klub Ekologiczny charakteryzuje się tym, że wspiera tylko działania uzasadnione naukowo. W przypadku nasadzeń drzew w mieście bardzo istotny jest gatunek drzewa.

Biorąc pod uwagę teorię oraz doświadczenia należy stwierdzić, że platan nie nadaje się do sadzenia w miastach.

Podstawowe wady tego gatunku na terenach miejskich to:

1. Łatwość dorastania do wysokości 30m i wyżej – skutkuje wysokimi kosztami bieżącego utrzymania, często wymaga użycia windy.
2. System korzeniowy z gęsto rozgałęzionym korzeniem głównym i grubymi, rosnącymi płytko pod powierzchnią ziemi korzeniami bocznymi – pobliskie chodniki oraz ulice są przez korzenie boczne niszczone – wysokie koszty utrzymania dla budżetu.
3. W pierwszych latach życia ma niedostateczną odporność na mróz, nie toleruje suszy oraz jest wrażliwy na chorobę grzybową zwaną plamistością zgorzelową platana (antraknoza platana) – drzewo ciężkie w utrzymaniu, kosztowne, potencjalnie wymagające używania chemii.
4. Z uwagi na monstrualne rozmiary, podczas wichur staje się niebezpieczne dla otoczenia – wysoko położone gałęzie mają większą energię potencjalną.
5. Pyłek ich kwiatów jest silnie uczulający. Właściwości drażniące mają też wszystkie części drzewa, pokryte włoskami – pędy, młode liście, dojrzałe owocostany.

Rozwinięcie tylko jednego, ostatniego z powyższych punktów przekonuje, że platan jest w mieście drzewem niepożądanym.

W polskojęzycznej literaturze o silnie alergicznych właściwościach pyłku platana pisze dr n. med. Piotr Rapiejko z Ośrodka Badania Alergenów Środowiskowych.

„Z ziaren pyłku platana wyizolowano następujące alergeny: Pla a 1, Pla a 1.0101, Pla a 2, Pla a 2.0101, Pla a 3, Pla a 3.0101, Pla a Profilin. Poznano dokładną strukturę alergenu głównego pyłku platana Pla a 1.

W krajach, gdzie platany są masowo sadzone, częstość uczuleń na alergeny pyłku platana dochodzi do kilku-, kilkunastu procent populacji. W Hiszpanii u ok 8-9% badanych stwierdzono dodatni test skórny z alergenami pyłku platana. Dane dotyczące częstości uczuleń na alergeny pyłku platana w populacji polskiej nie są jednoznaczne, jednak w miastach, gdzie spotykamy liczne platany, warto pamiętać o silnych właściwościach uczulających alergenów pyłku platana.”

Objawy alergii na pyłki drzew:

- Katar - intensywna wydzielina z nosa i jednocześnie uczucie jego zatkania, ataki kichania i świąd - to główny objaw alergii wziewnej. Mogą się też pojawiać bóle głowy, problemy z koncentracją.
- Zapalenie spojówek – zaczerwienienie oczu, intensywne łzawienie, pieczenie, świąd, opuchlizna - z reguły idzie w parze z nieżytem nosa, typowym dla alergii wziewnej.
- Kaszel - suchy i męczący, nasilający się w nocy i nad ranem, przy braku objawów typowych dla przeziębienia, np. gorączki - to najczęściej objaw alergii wziewnej na roztocze kurzu domowego, ale może też występować ww wziewnej alergii pyłkowej.
- Gorączka - u niektórych alergików temperatura potrafi podskoczyć nawet do 39 stopni C.
- Biegunki i bóle brzucha, szczególnie gdy dochodzi do alergii krzyżowej.

Oznacza to, że drzewo platana umieszczone w gorącej części miasta, do zwiększonej ilości letniego smogu ozonowego dorzuci jeszcze własne alergeny wziewne o potencjalnie niekorzystnym wpływie na zdrowie sporej części mieszkańców.

Dodatkowo trzeba wziąć pod uwagę drażniące właściwości mikrowłósek wytwarzanych przez to drzewo w miliardowych ilościach. Są podobne do bardzo rozdrobnionej waty szklanej. Igiełki te występują na młodych pędach oraz w dojrzałych owocostanach, co oznacza ich emisję przez okrągły rok.

Nad tymi włoskami nie da się zapanować, obecne są na pobliskich chodnikach i ulicach a ruch miejski unosi je ciągle w powietrzu. Nie da się tego posprzątać.

Przekonują o tym alarmujące relacje osób zamieszkałych w Paryżu, które potwierdzają rzeczywiste, identyczne z opisanymi powyżej, niekorzystne skutki obsadzania miasta tym drzewem.

Na pewno żaden mieszkaniec nie chciałby, żeby jego dziecko podczas przebywania na podwórku, podczas spaceru czy po prostu w mieście, było narażone na wdychanie tych alergenów oraz igiełek platana.

Warto też wspomnieć, że niniejszy list otwarty jest wynikiem zaniepokojenia akcją „Miasto Platanów” zorientowanych w tej materii mieszkańców Tarnowa, wyrażanym w dostępnej dla nich przestrzeni publicznej jaką jest internet.

Fot. 1,2,3 – Owocostany i drażniące igielki platana. (Polski Klub Ekologiczny Tarnów)

Powyższa analiza prowadzi do wniosku, że obsadzanie miast platanem jest działaniem szkodliwym, skutkującym zwiększonymi kosztami dla budżetu (w stosunku do innych drzew) oraz potencjalnym narażeniem mieszkańców na utratę zdrowia.

Przy tej okazji cierpi też wspiana idea sadzenia dużych drzew w mieście.

Jeśli mogę zasugerować działania pro-ekologiczne w dotyczące projektu „Miasto Platanów”, będą to:

1. Poprosić służby miejskie o nie angażowanie się w sadzenie platanów w Tarnowie.
2. Ostrzec mieszkańców Tarnowa o potencjalnych zagrożeniach dla ich zdrowia wynikających z obecności tego drzewa w mieście.
3. Poprosić osoby prywatne zaangażowane w obsadzanie swoich terenów tym drzewem o usunięcie tych sadzonek, póki jeszcze jest na to czas.
4. Zabezpieczenie interesów prawnych miasta w przypadku potencjalnych przyszłych roszczeń poszkodowanych zdrowotnie obywateli (alergię na platan da się udowodnić medycznie) poprzez wydanie alertu i publiczne odcięcie się władz Tarnowa od projektu „Miasto Platanów”.

Jeśli znajdzie Pan czas na udzielenie odpowiedzi w opisanej kwestii, będę zobowiązany. Życzę powodzenia w pracy dla Tarnowa.

Z poważaniem

Krzysztof Woźniak